

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
Кафедра педагогіки та психології****“ЗАТВЕРДЖУЮ”**

Проректор з навчальної роботи

_____
“ _____ ” _____ 20__**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ****ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ "СОЦІАЛЬНА І
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА"**

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки/спеціальність
01 Освіта, 013 Початкова освітаРозробники програми: Кучай Т. П., доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та психології
ЗУІ ім. Ф. Ракоці II; Гребя І.З., старший викладач кафедри педагогіки та психології ЗУІ ім. Ф. Ракоці IIЗатверджено на засіданні кафедри педагогіки та психології ЗУІ ім. Ф. Ракоці II
Протокол № _____ від „_____” _____ 20__ рокуЗавідувач кафедри _____ д-р. пед. н. Біда О. А. _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Вибіркова	
Змістових модулів: 3	Напрямок підготовки /спеціальність 013 Початкова освіта	Курс 2.	
		Семестр 3.	
Загальна кількість годин: 90		Лекції	
		10 год.	4 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи – 4 год.	Рівень освіти Магістр	Практичні, семінарські	
		20 год.	__ год.
		Лабораторні	
			__ год.
		Самостійна робота	
		60 год.	86 год.
		Вид контролю залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з метою, завданнями, цілями Державного стандарту початкової освіти щодо соціальної та здоров'язбережувальної галузі, а також фізкультурної освітньої галузі.

Найважливішими **завданнями** вивчення дисципліни є:

- формування у студентів готовності до педагогічної діяльності, інтересу до педагогічної професії;
- відповідно до концепції Нової української школи та її вимог, формування у студентів практичних навичок застосування здоров'язбережувальних технологій у навчанні дітей початкових класів;
- формування вмінь складати навчальну програму, підбирати джерела, застосовувати новітні методи і технології організації освітнього процесу відповідно цілей соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі;
- формування вмінь цілеспрямовано керувати діяльністю учнів, задля досягнення конкретних цілей у формуванні соціальної та здоров'язбережувальної компетентності;
- педагогічне проектування навчання з урахуванням єдності і зумовленості мети, засобів її досягнення та результату;
- вивчення, аналіз та узагальнення практики, досвіду педагогічної діяльності вчителів початкової школи;
- виховання у магістрантів особистісних якостей майбутнього викладача, прагнення постійно займатися самонавчанням, саморозвитком, самовдосконаленням.

У результаті вивчення курсу студент повинен:

знати:

- методи, засоби й форми теоретичного й практичного навчання: поняття, сутність і характеристику;
- проводити інтегровані тематично-проектні дні в початковій школі та ефективно застосовувати форми, методи, засоби і технології їх підготовки
- методичні системи навчання учнів початкової школи соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі визначеної Державним стандартом початкової освіти;
- моделювати процес навчання учнів початкової школи;
- принципи розробки й аналізу навчального плану, навчальної програми предмета та іншої навчально-програмної документації;
- застосовувати сучасні здоров'язбережувальні практики в освітньому процесі початкової школи, що сприяють соціальному здоров'ю молодших школярів, відповідно до концепції НУШ

вміти:

- застосовувати інтерактивні методи навчання, які забезпечують активну участь кожного учня; творчу співпрацю між собою і з учителем; навчання на ситуаціях, наближених до реального життя;
- застосовувати нові форми та методи з методики викладання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі;
- аналізувати, узагальнювати, оцінювати динаміку і результати освітнього процесу;
- створювати презентації, проекти, застосовувати кейс-технології при вивченні соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі;
- планувати, розробляти, застосовувати на уроках лепбуки, вміти моделювати систему діяльності учнів під час розробки лепбуків та інших проєктів;

- застосовувати сучасні методи ІКТ під час планування та проведення уроків соціального та здоров'язбережувального змісту;
- аналізувати перспективний досвід учителів початкової школи для подальшого його творчого використання.

У результаті опанування матеріалом дисципліни мають бути сформовані *загальні компетентності* 1, 3, 5:

Розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії, необхідності опанування системою знань про закономірності оздоровчого навчання і виховання учнів.

Усвідомлення сутності здоров'язбережувальних освітніх технологій та важливості їх реалізації в навчально-виховному процесі початкової школи як вимога НУШ.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність приймати обґрунтовані рішення; виховувати навички міжособистісної взаємодії, визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Здатність вибудовувати соціальну взаємодію за принципами толерантності, безоціночності іншої особистості; вміння здійснювати комунікативну взаємодію у підсистемах «учитель-учень», «учитель-учитель», «учитель-батьки».

Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань застосування здоров'язбережувальних технологій.

Здатність до самостійної професійної діяльності, пов'язаної з впровадженням здоров'язбережувальних технологій в початковій школі.

Фахові компетентності 3, 5, 6:

Володіння базовими знаннями з психології та педагогіки, вміння їх застосовувати на уроках в початковій школі. Здатність враховувати індивідуальні та вікові особливості молодших школярів з метою правильного вибору відповідної здоров'язбережувальної освітньої технології. Готовність до діагностичної діяльності, створення сприятливих умов для особистісно орієнтованої освіти з урахуванням навчальних можливостей і потреб учнів.

Здатність застосування новітніх методик у початковій освіті, здатність використовувати досягнення психолого-педагогічної науки та практики в освітній діяльності.

Здатність здійснювати викладацьку діяльність: реалізація організаційного процесу з використанням інноваційних технологій.

Здатність ефективно і компетентно приймати участь у різних формах професійної та наукової комунікації; використовувати професійно-профільовані знання і професійні навички в галузі педагогіки та психології.

Здатність генерування нових ідей та креативності у професійній сфері; супроводжувати впровадження в освітню програму нових методів навчання угорськомовних меншин в початковій освіті.

Здатність раціонально ставитись і берегти власне здоров'я і здоров'я учнів, створювати сприятливе здоров'язбережувальне освітнє середовище, дбати про фізичне, психічне і соціальне здоров'я.

Програмні результати навчання 3, 5, 6, 9:

Здатність надавати особистий приклад із дотримання норм і рекомендацій здорового способу життя. Вибирати правильне прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

Знання сучасних інноваційних технологій підготовки та проведення різних форм організації занять у ЗВО; усвідомлювати потенційні можливості організації навчального процесу у сучасній початковій школі в умовах розвивального навчання.

Здатність розробляти і технологічно конструювати уроки різних типів, впроваджувати інноваційні технології, передбачати їх ефективність та оцінювати результативність; вміти технологічно забезпечувати процес навчання на засадах сучасних педагогічних технологій та інноваційних підходів.

Здатність опрацювати інформаційні джерела для ознайомлення зі здоров'язбережувальними практиками та методикою їхнього упровадження в початковій школі.

Здатність працювати як самостійно, так і в команді, демонструючи якості лідерства, вміння ефективно спілкуватися й досягати очікуваних результатів.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі / ebból			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ										
Тема 1. Характеристика соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі (СЗО), її цілей, структури, змістових ліній	8	1			7		1			7
Тема 2. Характеристика Фізкультурної освітньої галузі (ФІО), її цілей, структури, змістових ліній	8	1			7		1			7
Тема 3. Типові освітні програми, їх характеристика, спільні й відмінні риси	4	2	2							4
Разом за змістовим модулем 1	20	4	2		14		2			18
Змістовий модуль 2. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ЗМІСТОВИХ ЛІНІЙ СОЦІАЛЬНОЇ І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ТА ФІЗКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ										
Тема 4. Методичні вимоги змістової лінії «Безпека»	8	1	3		4		1			7
Тема 5. Методичні вимоги змістової лінії «Здоров'я»	8	1	3		4					8
Тема 6. Методичні вимоги змістової лінії «Добробут»	8	1	2		5					8

Тема 7. Методичні вимоги змістової лінії «Рухова діяльність»	8	1	3		4				8
Тема 8. Методичні вимоги змістової лінії «Турбота про стан здоров'я та безпеку»	8	2	3		3				8
Разом за змістовим модулем	40	6	14		20		1		39
Змістовий модуль 3. ІНФОРМАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ									
Тема 9. Застосування ІКТ в проєктному навчанні	15		2		13		1		12
Тема 10. Підготовка та моделювання завдань для гаджетів	15		2		13				13
Разом за змістовим модулем	30		4		26		1		29
Усього годин	90	10	20		60		4		86

4. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Типові освітні програми, характеристика, спільні й відмінні риси Типова освітня програма-1 Типова освітня програма-2	2
2	Методичні вимоги змістової лінії «Безпека» Організація пізнавально-рухового навчання за НУШ Методичні вимоги до вивчення теми «Вплив оточення на вибір безпечної поведінки»	3
3	Методичні вимоги змістової лінії «Здоров'я» Діяльності вчителя щодо збереження фізичного, психічного та соціального здоров'я учнів Моделювання уроку з теми «Харчування і здоров'я»	3
4	Методичні вимоги змістової лінії «Добробут» Методичні вимоги до вивчення теми «Що таке добробут?» Методичні вимоги до вивчення теми «Вибір одягу та корисних для здоров'я продуктів» Методичні вимоги до вивчення теми «Ознаки етичної поведінки»	2
5	Методичні вимоги змістової лінії «Рухова діяльність» Особливості виконання загальнорозвивальних вправ Значення рухової діяльності Активний і пасивний відпочинок	3
6	Методичні вимоги змістової лінії «Турбота про стан здоров'я та безпеку» Поняття про фізичну культуру як сукупність фізичних вправ, спрямованих на зміцнення здоров'я Методичні вимоги до виконання учнями вправ для формування постави та профілактики плоскостопості	3
7	Застосування ІКТ в проектному навчанні web-ресурси проекти	2
8	Підготовка та моделювання завдань для гаджетів Аплікації для телефонів розробка тематичних ігор по темі «Здоров'я»	2

5. Самостійна робота

№	Назва теми/ A téma címe	Кількість годин / Óraszám
1	Сучасні підходи до здоров'язбережувального навчання молодших школярів	2
2	Формування в молодших школярів основ знань з фізичної культури	2
3	Формування в учнів розуміння значення ранкової гімнастики, фізкультхвилинок, фізкультпауз	2
4	Організація та методика проведення рухливих ігор та естафет	2
5	Роль веб-орієнтованих технологій у підтримці здоров'язбережувального навчання	2
6	Шляхи профілактики негативного впливу веб-орієнтованих технологій на здоров'язбережувальне навчання	2

7	Принципи формування базових компетентностей з основ здоров'я	2
8	Методичні вимоги до вивчення теми «Фізичні вправи і здоров'я (загартовування, постава тощо)»	2
9	Сучасний урок за вимогами здоров'язбережувальної педагогіки	2
10	Методичні вимоги до вивчення теми «Ознаки етичної поведінки»	2
11	Правила безпечної поведінки під час рухливих ігор та естафет.	2
12	Ознайомлення із зимовими та літніми видами спорту, досягненнями відомих українських спортсменів	2
13	Ознаки втоми під час виконання фізичних навантажень та засоби її уникнення	2
14	Загартовування як засіб зміцнення здоров'я та покращення фізичного розвитку	2
15	Розроблення комплексу загальнорозвивальних вправ для учнів 1-2 класів	4
16	Розроблення комплексу загальнорозвивальних вправ для учнів 3-4 класів	4
17	Розроблення комплексу рухливих ігор для проведення динамічної перерви	4
18	Розроблення комплексу вправ для формування постави та профілактики плоскостопості	4
19	Розроблення вправ для розвитку фізичних якостей	4
20	Моделювання уроку «Безпечна дорога до/ зі школи»	2
21	Моделювання уроку «Діяльність служб допомоги в небезпечних ситуаціях та їх ідентифікація»	2
22	Моделювання уроку «Правила безпечної поведінки вдома. Надання першої допомоги при нескладних травмах»	2
23	Моделювання уроку «Тиск, неповага, приниження і протидія їм»	2
24	Моделювання уроку «Ощадність використання природних ресурсів»	2
25	Моделювання уроку «Гроші, матеріальні цінності, кишенькові гроші»	2
	Разом	60

6. Методи навчання

Словесні: лекційний метод, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; практичні: метод вправ, практична робота; наочні: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.

7. Методи контролю

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, доповідь, розроблення комплексів завдань.

Форма контролю: залік

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	

75–81	C	задовільно	
64–74	D		
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення

- підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, наукові періодичні видання
- плани-конспекти лекцій, семінарських та практичних занять; – індивідуальні семестрові завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи слухачів;
- мультимедійні презентації до навчальних занять
- навчальні відеофільми, відеофрагменти лекцій, практичних занять

11. Рекомендована література

1. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Перший цикл навчання: 1-2 класи: Навч.-метод. посіб. / Уклад. О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко; за заг. ред. О.М. Доукиної. – К.: Літера, 2017. – 128 с. 3.
2. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Другий цикл навчання: 3-4 класи: Навч.-метод. посіб. / Уклад. О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко; за заг. ред. О.М. Доукиної. – К.: Літера, 2017. – 80 с.
3. Ващенко О.М. Оздоровче виховання молодших школярів у взаємодії сім'ї та школи: метод. посібник / О.М. Ващенко, К.І. Волинець, Т.В. Кравченко. – Х.: Вид-во «Ранок», 2015. – 96 с.
4. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. та інші. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» : – Київ. : Видавництво «Алатон», 2019. — 128 с.
5. Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі: колективна монографія /за заг. ред. Л.М. Рибалко. Тернопіль : Осадца В.М., 2019. 400 с.
6. Новий Державний стандарт початкової загальної освіти. – Режим доступу: http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/NewSchool_Presentationfinal_18-08-2017.pdf.
7. Програма навчального модуля «Методика компетентнісного навчання за інтегрованим курсом “Я досліджую світ”»
8. Освітній проект «На урок»
9. Група вчителів початкових класів – НУШ-працюємо творчо
10. Група вчителів початкових класів – Я досліджую світ

Додаток 1

**Методичні вказівки до практичних (семінарських) робіт з дисципліни
«ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ "СОЦІАЛЬНА І
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА"»**

Семінарські заняття є ефективною формою організації навчальних занять, з якими органічно поєднуються лекції.

Основними дидактичними цілями їх проведення є:

забезпечити педагогічні умови для поглиблення і закріплення знань студентів з основ даного курсу, набутих під час лекцій та у процесі вивчення навчальної інформації, що виноситься на самостійного опрацювання;

спонукати студентів до колективного творчого обговорення найбільш складних питань навчального курсу, активізація їх до самостійного вивчення наукової та методичної літератури, формування у них навичок самоосвіти;

оволодіння методами аналізу фактів, явищ і проблем, що розглядаються та формування умінь і навичок до здійснення різних видів майбутньої професійної діяльності.

Семінарські заняття виконують такі основні функції (відповідно формулюють дидактичні цілі заняття: навчальну, виховну і розвивальну):

навчальну (поглиблення, конкретизацію, систематизацію знань, засвоєних під час лекційних занять та у процесі самостійної підготовки до семінару);

розвивальну (розвиток логічного мислення студентів, набуття ними умінь працювати з різними літературними джерелами, формування умінь і навичок аналізу фактів, явищ, проблем тощо);

виховну (патріотичне виховання, виховання економічної, екологічної культури і мислення, прищеплення інтересу до вивчення конкретної дисципліни та до фаху, формування потреби здорового способу життя тощо);

діагностично-корекційну (контроль за якістю засвоєння студентами навчального матеріалу, виявлення прогалин його засвоєнні та їх подолання) та ін.

Існує багато різновидностей семінарських занять, які відрізняються як за змістом, так і за формою організації роботи. У процесі проходження практики під час викладання тої чи іншої дисципліни рекомендується використовувати різні види семінарських занять

Семінар 1.

Тема 1. Типові освітні програми, характеристика, спільні й відмінні риси (2 год)

План заняття

I. Виступи з презентаціями:

Типові освітні програми, характеристика, спільні й відмінні риси

Типова освітня програма-1

Типова освітня програма-2

Семінар 2.

Тема 1. Методичні вимоги змістової лінії «Безпека» (3 год)

План заняття

I. Виступи з презентаціями:

Методичні вимоги змістової лінії «Безпека»

Організація пізнавально-рухового навчання за НУШ

Методичні вимоги до вивчення теми «Вплив оточення на вибір безпечної поведінки»

Практичне завдання (виконати письмово):

Моделювання уроку «Імовірні небезпечні ситуації у школі. Шляхи виходу зі школи»

Семінар 3.

Тема 1. Методичні вимоги змістової лінії «Здоров'я» (3 год)

План заняття

І. Виступи з презентаціями:

Методичні вимоги змістової лінії «Здоров'я»

Діяльності вчителя щодо збереження фізичного, психічного та соціального здоров'я учнів

Моделювання уроку з теми «Харчування і здоров'я»

Практичне завдання (виконати письмово):

Моделювання уроку з теми «Особиста гігієна»

Семінар 4.

Тема 1. Методичні вимоги змістової лінії «Добробут» (2 год)

План заняття

І. Виступи з презентаціями:

Методичні вимоги змістової лінії «Добробут»

Методичні вимоги до вивчення теми «Що таке добробут?»

Методичні вимоги до вивчення теми «Вибір одягу та корисних для здоров'я продуктів»

Методичні вимоги до вивчення теми «Ознаки етичної поведінки»

Практичне завдання (виконати письмово):

Моделювання уроку з теми «Вплив реклами на вибір продуктів»

Семінар 5.

Тема 1. Методичні вимоги змістової лінії «Рухова діяльність» (3 год)

План заняття

І. Виступи з презентаціями:

Методичні вимоги змістової лінії «Рухова діяльність»

Особливості виконання загальнорозвивальних вправ

Значення рухової діяльності

Активний і пасивний відпочинок

Практичне завдання (виконати письмово):

Моделювання уроку з теми «Правила добору спортивного інвентарю та безпечної поведінки під час виконання життєво необхідних рухових умінь та навичок»

Семінар 6.

Тема 1. Методичні вимоги змістової лінії «Турбота про стан здоров'я та безпеку» (3 год)

План заняття

І. Виступи з презентаціями:

Методичні вимоги змістової лінії «Турбота про стан здоров'я та безпеку»

Поняття про фізичну культуру як сукупність фізичних вправ, спрямованих на зміцнення здоров'я

Методичні вимоги до виконання учнями вправ для формування постави та профілактики плоскостопості

Практичне завдання (виконати письмово):

Моделювання уроку з теми «Розвиток координації» 2 клас

Семінар 7.

Тема 1. Застосування ІКТ в проектному навчанні (2 год)

План заняття

І. Виступи з презентаціями:

Застосування ІКТ в проектному навчанні

Web-ресурси
Проекти
Кейс-технології

Практичне завдання (виконати письмово):

Розробка лепбуку на довільну тему здоров'язберігаючої освіти

Семинар 8.

Тема 1. Підготовка та моделювання завдань для гаджетів (2 год)

План заняття

I. Виступи з презентаціями:

Підготовка та моделювання завдань для гаджетів

Аплікації для телефонів

розробка тематичних ігор по темі «Здоров'я»

Практичне завдання (виконати письмово):

Підготовка мотиваційного завдання для гаджетів

Семинар (резерв)

Тема 1. Методичні вимоги змістової лінії «Ігрова та змагальна діяльність» (2 год)

План заняття

I. Виступи з презентаціями:

Методичні вимоги змістової лінії «Ігрова та змагальна діяльність»

Значення рухливих ігор для підвищення рухової активності молодших школярів

Рухливі ігри як складова активного відпочинку молодших школярів

Практичне завдання (виконати письмово):

Моделювання уроку з теми «Правила чесної гри, вміння виграти і програти з гідністю»

Рекомендована література

Базова

1. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Перший цикл навчання: 1-2 класи: Навч.-метод. посіб. / Уклад. О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко; за заг. ред. О.М. Доукіної. – К.: Літера, 2017. – 128 с. 3.
2. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Другий цикл навчання: 3-4 класи: Навч.-метод. посіб. / Уклад. О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко; за заг. ред. О.М. Доукіної. – К.: Літера, 2017. – 80 с.
3. Ващенко О.М. Оздоровче виховання молодших школярів у взаємодії сім'ї та школи: метод. посібник / О.М. Ващенко, К.І. Волинець, Т.В. Кравченко. – Х.: Вид-во «Ранок», 2015. – 96 с.
4. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. та інші. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу» : – Київ. : Видавництво «Алатон», 2019. — 128 с.
5. Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі: колективна монографія /за заг. ред. Л.М. Рибалко. Тернопіль : Осадца В.М., 2019. 400 с.
6. Новий Державний стандарт початкової загальної освіти. – Режим доступу: http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/NewSchool_Presentationfinal_18-08-2017.pdf.
7. Програма навчального модуля «Методика компетентнісного навчання за інтегрованим курсом «Я досліджую світ»»
8. Освітній проект «На урок»
9. Група вчителів початкових класів – НУШ-працюємо творчо
10. Група вчителів початкових класів – Я досліджую світ

Додаток 2

Методичні вказівки до самостійних робіт з дисципліни «ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ "СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА"»

Самостійна робота студента є важливою складовою підготовки кваліфікованого фахівця, конкурентоспроможного на ринку праці, здатного до компетентної професійної діяльності на рівні світових стандартів.

Самостійна робота студентів є одним з компонентів навчального процесу, важливим чинником, що формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння знань, основним засобом опанування навчального матеріалу в позааудиторний час. Значно підвищуються значення та статус самостійної роботи при введенні кредитно-модульної технології навчання, згідно з якою скорочується обсяг аудиторної роботи.

Мета самостійної роботи студентів – засвоїти в повному обсязі навчальну програму дисципліни “ Теорія та методика навчання педагогіки” і сформувати самостійність як особистісну рису та важливу професійну якість, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та конт ролювати власну діяльність і вміти адаптуватися до навколишнього середовища.

Самостійна робота передбачає такі складові:

- самостійну роботу при підготовці до семінарських занять;
- аудиторну роботу під час семінарських занять;
- виконання самостійних робіт у формі підготовки рефератів з конкретних проблем і усних доповідей;
- тестування.

Навчальний час, що відведений для самостійного вивчення дисципліни, регламентується навчальним планом.

Зміст самостійної роботи студентів над конкретною дисципліною визначається її навчальною програмою, методичними матеріалами та вказівками викладача.

Крім того, самостійна робота передбачає опрацювання:

- законодавчих та нормативних актів;
- матеріалів електронних видань.

Навчальний матеріал, що опрацьовується студентами самостійно, виноситься на підсумковий контроль. Упродовж вивчення курсу багато уваги приділяється підвищенню самостійності мислення студентів, що здійснюється при проведенні аудиторних занять. Зокрема, практикується самостійна аудиторна робота, яка передбачає, що студенти беруть участь у складанні питань для самоконтролю, аналізі доповідей студентів, перевірці відповідей, рецензуванні результатів перевірок, виконанні тестових завдань тощо.

Самостійна робота студентів передбачає:

- I. Підготовку до семінарських занять
- II. Опрацювання тих питань теми, що не висвітлювалися в лекціях та не опрацьовувалися на семінарських заняттях.
- III. Оформлення відповідей що розкривають зміст лекційних та семінарських занять у випадку їх пропуску студентом.
- IV. Індивідуальна науково-дослідна робота

Теми для самостійної підготовки студентом:

1. Сучасні підходи до здоров'язбережувального навчання молодших школярів
2. Формування в молодших школярів основ знань з фізичної культури
3. Формування в учнів розуміння значення ранкової гімнастики, фізкультхвилинок, фізкультпауз
4. Організація та методика проведення рухливих ігор та естафет
5. Роль веб-орієнтованих технологій у підтримці здоров'язбережувального навчання
6. Шляхи профілактики негативного впливу веб-орієнтованих технологій на здоров'язбережувальне навчання
7. Принципи формування базових компетентностей з основ здоров'я
8. Методичні вимоги до вивчення теми «Фізичні вправи і здоров'я (загартовування, постава тощо)»
9. Сучасний урок за вимогами здоров'язбережувальної педагогіки
10. Методичні вимоги до вивчення теми «Ознаки етичної поведінки»
11. Правила безпечної поведінки під час рухливих ігор та естафет.
12. Ознайомлення із зимовими та літніми видами спорту, досягненнями відомих українських спортсменів
13. Ознаки втоми під час виконання фізичних навантажень та засоби її уникнення
14. Загартування як засіб зміцнення здоров'я та покращення фізичного розвитку
15. Розроблення комплексу загальнорозвивальних вправ для учнів 1-2 класів
16. Розроблення комплексу загальнорозвивальних вправ для учнів 3-4 класів
17. Розроблення комплексу рухливих ігор для проведення динамічної перерви
18. Розроблення комплексу вправ для формування постави та профілактики плоскостопості
19. Розроблення вправ для розвитку фізичних якостей
20. Моделювання уроку «Безпечна дорога до/ зі школи»
21. Моделювання уроку «Діяльність служб допомоги в небезпечних ситуаціях та їх ідентифікація»
22. Моделювання уроку «Правила безпечної поведінки вдома. Надання першої допомоги при нескладних травмах»
23. Моделювання уроку «Тиск, неповага, приниження і протидія їм»
24. Моделювання уроку «Ощадність використання природних ресурсів»
25. Моделювання уроку «Гроші, матеріальні цінності, кишенькові гроші»

Додаток 3

Методичні вказівки до контрольних робіт з дисципліни «ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ "СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА"»

Контрольна робота повинна відображати окремі теоретико-практичні проблеми з відповідної дисципліни і виконуватися студентом після вибору ним тієї чи іншої теми (завдання). Виходячи зі специфічних особливостей навчальних дисциплін, контрольна робота виконується у формі реферату або контрольного завдання (в якому розв'язується конкретна аналітична ситуація). В окремих випадках не виключається поєднання вказаних двох форм контрольної роботи.

Контрольна робота у формі завдання з відповідної навчальної дисципліни є логічно сформульованим і поставленим в проблемному плані конкретним науковим завданням, що виражається в пошуку можливих варіантів і шляхів його розв'язання.

Незважаючи на різноманітність контрольних завдань, обумовлених специфікою відповідних навчальних дисциплін, алгоритм їх виконання включає:

- 1) уточнення завдання, виявлення необхідних джерел для роботи над ним;
- 2) виявлення тенденцій розвитку процесів, що впливають із завдання, їх теоретичне обґрунтування та оцінка;
- 3) здійснення конкретного вирішення завдання (власний варіант), його пояснення та інтерпретація;
- 4) формулювання заключних висновків з викладанням прогнозу розвитку процесу (явища) в перспективі.

Контрольна робота виконується студентами самостійно. Вона повинна бути викладена логічно та технічно правильно оформлена. Робота пишеться чітким і розбірливим почерком, допускається також друкований або комп'ютерний її варіант. На кожній сторінці повинні бути залишені поля, а сторінки, крім того, мають бути пронумеровані. Обсяг контрольної роботи у формі реферату не повинен перевищувати 12-18 сторінок, а у формі контрольного завдання - 3-5 сторінок. В кінці роботи вміщується список використаних літературних джерел, ставиться підпис студента і дата виконання.

Питання для самоконтролю

1. Предмет, мета та завдання курсу Технології навчання освітньої галузі "соціальна і здоров'язбережувальна освіта"
2. Особливості реалізації освітньої галузі соціальна і здоров'язбережувальна освіта
3. Особливості реалізації освітньої галузі фізкультурна освіта
4. Шляхи формування у молодших школярів предметних та ключових компетентностей в процесі реалізації змістових ліній освітньої галузі соціальна і здоров'язбережувальна освіта
5. Форми вивчення освітньої галузі соціальна і здоров'язбережувальна освіта
6. Екологічна освіта молодших школярів на уроках курсу «Я досліджую світ»
7. Технологія творчого проектування у контексті проблемного навчання
8. Організація проектних занять у початковій школі
9. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учня / учениці відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти
10. Особливості методики організації інтегрованого проектно-тематичного навчання

11. Інноваційні технології вивчення освітньої галузі соціальна і здоров'язбережувальна освіта
12. Розкрити поняття «фізичне здоров'я молодшого школяра»
13. Розкрити поняття «соціальне здоров'я молодшого школяра»
14. Розкрити поняття «психічне здоров'я молодшого школяра»
15. Організація та методика проведення сучасного уроку за вимогами здоров'язбережувальної педагогіки
16. Сучасні підходи до здоров'язбережувального навчання молодших школярів
17. Формування в молодших школярів основ знань з фізичної культури
18. Формування в учнів розуміння значення ранкової гімнастики, фізкультхвилинок, фізкультпауз
19. Організація та методика проведення рухливих ігор та естафет
20. Роль веб-орієнтованих технологій у підтримці здоров'язбережувального навчання
21. Шляхи профілактики негативного впливу веб-орієнтованих технологій на здоров'язбережувальне навчання
22. Принципи формування базових компетентностей з основ здоров'я
23. Методичні вимоги до вивчення теми «Фізичні вправи і здоров'я (загартовування, постава тощо)»
24. Сучасний урок за вимогами здоров'язбережувальної педагогіки
25. Методичні вимоги до вивчення теми «Ознаки етичної поведінки»
26. Правила безпечної поведінки під час рухливих ігор та естафет.
27. Ознайомлення із зимовими та літніми видами спорту, досягненнями відомих українських спортсменів
28. Ознаки втоми під час виконання фізичних навантажень та засоби її уникнення
29. Загартовування як засіб зміцнення здоров'я та покращення фізичного розвитку
30. Розроблення комплексу загальнорозвивальних вправ для учнів 1-2 класів
31. Розроблення комплексу загальнорозвивальних вправ для учнів 3-4 класів
32. Розроблення комплексу рухливих ігор для проведення динамічної перерви
33. Розроблення комплексу вправ для формування постави та профілактики плоскостопості
34. Розроблення вправ для розвитку фізичних якостей
35. Моделювання уроку «Безпечна дорога до/ зі школи»
36. Моделювання уроку «Діяльність служб допомоги в небезпечних ситуаціях та їх ідентифікація»
37. Моделювання уроку «Правила безпечної поведінки вдома. Надання першої допомоги при нескладних травмах»
38. Моделювання уроку «Тиск, неповага, приниження і протидія їм»
39. Моделювання уроку «Ощадність використання природних ресурсів»
40. Моделювання уроку «Гроші, матеріальні цінності, кишенькові гроші»

Орієнтовні тестові завдання

1. До сфери фізичного здоров'я включають такі чинники:

- 1) свідомість людини, її ментальність, життєва самоідентифікація, ставлення до сенсу життя, оцінка реалізації власних здібностей і можливостей у контексті власних ідеалів і світогляду
- 2) індивідуальні особливості психічних процесів і властивостей людини, наприклад збудженість, емоційність, чутливість
- 3) індивідуальні особливості анатомічної будови тіла, перебігу фізіологічних функцій організму в різних умовах спокою, руху, довкілля, генетичної спадщини, рівня фізичного розвитку органів і систем організму

2. Критеріями формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді на рівні на рівні духовного здоров'я є:

- 1) відповідність пізнавальної діяльності календарному віку, розвиненість довільних психічних процесів, наявність саморегуляції, адекватна самооцінка, відсутність акцентуацій характеру та шкідливих звичок
- 2) узгодженість загальнолюдських та національних морально-духовних цінностей, наявність позитивного ідеалу, працелюбність, відчуття прекрасного у житті, в природі, у мистецтві
- 3) прагнення до фізичної досконалості, ставлення до власного здоров'я як до найвищої соціальної цінності, фізична розвиненість, загальна фізична працездатність, загартованість організму, дотримання раціонального режиму дня, виконання вимог особистої гігієни, правильне харчування

3. Соціальне здоров'я залежить від:

- 1) освіти, науки, мистецтва, релігії, моралі, етики
- 2) рівня розвитку головних сфер суспільного життя – економічної, політичної, соціальної, духовної
- 3) індивідуальних особливостей анатомічної будови тіла, перебігу фізіологічних функцій організму в різних умовах спокою, руху, довкілля, генетичної спадщини, рівня фізичного розвитку органів і систем організму

4. Здоров'язберігаюча освіта включає:

- 1) впровадження способів і методів навчання індивідуальним засобам збереження та зміцнення здоров'я, профілактику та стимуляцію здоров'я, психологічну реабілітацію дітей і молоді
- 2) впровадження в практику валеологічних методів та способів збереження здоров'я, формування валеологічного світогляду, культури здоров'я
- 3) вивчення валеологічних технологій оздоровлення

5. Критеріями формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді на рівні духовного здоров'я є:

- 1) відповідність пізнавальної діяльності календарному віку, розвиненість довільних психічних процесів, наявність саморегуляції, адекватна самооцінка, відсутність акцентуацій характеру та шкідливих звичок
- 2) узгодженість загальнолюдських та національних морально-духовних цінностей, наявність позитивного ідеалу здорового способу життя, працелюбність, відчуття прекрасного у житті, в природі, у мистецтві
- 3) прагнення до фізичної досконалості, ставлення до власного здоров'я як до найвищої соціальної цінності, фізична розвиненість, загальна фізична працездатність, загартованість організму, дотримання раціонального режиму дня, виконання вимог особистої гігієни, правильне харчування

6. Предметом методики вивчення основ здоров'я основ є:

- 1) здоров'язберігаючі технології оздоровлення людини
- 2) навчально-виховний проце, у центрі якого знаходиться особистість школяра та збереження його здоров'я
- 3) систематичне зміцнення здоров'я, дотримання здорового способу життя

7. Методика вивчення основ здоров'я – це:

- 1) наука про систему здоров'язберігаючої освіти учнівської молоді, яка спрямована на формування і зміцнення їх здоров'я
- 2) засвоєння основ теоретичних знань з питань культури здоров'я
- 3) наука про фундаментальні закони довкілля та його вплив на організм людини

8. Здоров'язбережувальна компетентність молодшого школяра розглядається, як:

- 1) здатність учня застосовувати здоров'язбережувальні компетенції в умовах конкретної життєвої або навчальної ситуації на користь збереження, зміцнення і формування здоров'я
- 2) засоби і методи формування установок і навичок відповідальної поведінки щодо свого здоров'я сприяє формування здорового способу життя учнів початкових класів
- 3) розвиток в учнів мотивації дбайливо ставитися до власного здоров'я, удосконалювати фізичну, соціальну, психічну і духовну його складові

9. В основу здоров'язберігаючої освіти покладені принципи:

- 1) гуманізації, науковості, безперервності, системності і прогностичності
- 2) демократизації, самостійності, систематичності
- 3) практичності, концентрації, науковості

10. Побудова програм з курсу «Основи здоров'я» у початкових класах за концентричним принципом означає:

- 1) послідовність і кількість годин на ці складові у підручниках і календарних планах можуть змінюватися відповідно до авторського викладу
- 2) формування цілісного уявлення учнів про здоров'я, безпеку і розвиток людини та їх взаємозв'язок із способом життя і навколишнім середовищем
- 3) зазначені розділи програми курсу є наскрізними для всієї початкової школи, у кожному класі зміст і обсяг пропонованої учням інформації, організація її засвоєння змінюються відповідного зростаючих пізнавальних і психологічних особливостей учнів

11. В молодшому шкільному віці перевагу треба віддавати розвитку:

- 1) силових здібностей;
- 2) спеціальній витривалості і гнучкості в суглобах;
- 3) швидкісних і координаційних здібностей;
- 4) загальній витривалості та координаційних здібностей.

12. Назвіть оздоровчі завдання дітей молодшого шкільного віку:

- 1) розвиток здібності керувати рухами власного тіла в ускладнених умовах;
- 2) розвиток динамічної сили м'язів черевного пресу для виконання різного роду вправ на гімнастичній стінці;
- 3) формування правильної постави, підвищення рівня життєдіяльності, опірності організму несприятливим впливам зовнішнього середовища, набуття гігієнічних навичок;
- 4) формування у дітей життєво важливих навичок, основних рухів.

13. Загальними засобами фізичного виховання є:

- 1) фізичні вправи;
- 2) тренажери, гантелі, вправи з вагою власного тіла;
- 3) сили природи, гігієнічні фактори;
- 4) фізичні вправи, сили природи, гігієнічні фактори.

14. Яке з наведених тверджень «рухове уміння» є найбільш правильним?

- 1) це сформована на основі навчання здібність до управління рухами у трудовій і спортивній діяльності;
- 2) це автоматизований спосіб управління рухами в цілісній руховій діяльності;
- 3) це здатність людини неавтоматизовано управляти рухами в процесі рухової діяльності;
- 4) це спосіб виконання рухової діяльності з деяким контролем свідомості в окремих фазах рухів та концентрацією уваги на протязі всього періоду навчання.

15. Яке з наведених понять «фізичні якості» є найбільш правильним?

- 1) це розвинені у процесі виховання і цілеспрямованої підготовки рухові задатки людини, котрі визначають можливість та успішність виконання нею певної рухової діяльності;
- 2) це індивідуальні якості, що визначають успіх в руховій діяльності людини;
- 3) це індивідуальні, обумовлені в розвитку впливом зовнішніх факторів якісні характеристики моторики людини, що визначають її здобутки в руховій діяльності;
- 4) це індивідуальні психологічні якості, що визначають шлях досягнення успіху в змагальній діяльності людини.

16. Природний процес вікової зміни морфологічних і функціональних ознак організму, обумовлений спадковими факторами та конкретними умовами зовнішнього середовища – це:

- 1) фізична підготовленість;
- 2) фізичне здоров'я;
- 3) фізичний розвиток;
- 4) фізичний стан.

17. В процесі фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку по можливості треба виключати:

- 1) координаційно-складні вправи;
- 2) вправи з великою частотою рухів;
- 3) вправи, пов'язані із натужуванням (затримкою дихання), значні статичні напруження;
- 4) силові вправи.

18. Яка мета навчання на етапі початкового розучування рухової дії?

- 1) завершити формування рухової дії;
- 2) сформувати уявлення про рух, навчити основ техніки рухової дії, сформувати вміння використовувати її в загальному вигляді;
- 3) досягти такого виконання рухової дії, коли відсутні значні помилки;
- 4) досягти злитості і стабільності виконання фаз і частин техніки рухової дії.

19. Мета системи фізичного виховання повинна базуватись:

- 1) на потребах людини;
- 2) на потребах суспільства;
- 3) на потребах людини та суспільства;
- 4) для потреб певної політичної еліти.

20. Педагогічний процес, спрямований на фізичне і духовне вдосконалення людини, формування оволодіння нею систематизованими знаннями, фізичними вправами та способами їх самостійного використання протягом усього життя називається:

- 1) фізичне виховання;
- 2) фізична культура;
- 3) спорт;
- 4) фізична підготовка.